

ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА

ОБЛАСТ СИЛИСТРА

Утвърден от Общински съвет - Главиница
с Решение №138/23.12.2020 год., на основание
чл.196, ал.3 от Закона за предучилищното и
училищно образование.

АНАЛИЗ

НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА

(по чл. 196, ал. 1 на Закона за предучилищно и училищно образование)

Съдържание:

1. Въведение	
2. Цел и обхват на анализа	
3. Участници в разработването на анализа.....	
4. Състояние на образователната система в община Главиница	
4.1.Обхват на децата и учениците, подлежащи на задължително обучение в предучилищното и училищното образование.....	
4.2. Състояние на образователната структура.....	
5. Образователна среда и обезпеченост на среда за личностно развитие.....	
6. Специфика на групата на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП).....	
6.1. Разпределение по училища и детска градина.....	
6.2. Осигуряването на подкрепяща среда за децата и учениците със СОП.....	
7. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения.....	
8. Обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения.....	
9. Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от ЗПУО.....	
10. Осигуряване на подкрепа за личностно развитие в Община Главиница извън образователните институции.....	
11. Предизвикателства за стратегически период 2021 – 2022 г.....	
12. Изводи произтичащи от анализа.....	

1. Въведение.

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Главиница е разработен в съответствие с изискванията на чл. 196 от Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО).

Законът за предучилищно и училищно образование внася нов принцип в българското образование като регламентира приобщаващото образование, като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която се разделя на обща и допълнителна. Подкрепата за личностно развитие трябва да се предоставя на всяко дете и ученик, като се осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, която да бъде в съответствие с индивидуалните им образователни потребности. Настоящият анализ спомага да се установят реалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и подобрява качеството на образователния процес.

2. Цел и обхват на анализа.

Основната цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, които институциите в системата на предучилищното и училищно образование трябва да осигуряват чрез разработване и прилагане на цялостни политики за:

- изграждане на позитивен организационен климат, който да създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;

- утвърждаване на позитивна дисциплина, която се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

3. Участници в разработването на анализа.

В съответствие с разпоредбите на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на деца и ученици от образователните институции трябва да се осъществява съвместно с държавните, местните структури и доставчици на социални услуги.

В процеса на събиране на информацията за изготвяне на анализа се включиха всички заинтересовани страни с местно разположение: - общинска администрация; - училища; - детски градини; - Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“; - инспектор „ДПС“ към Районно управление – Тутракан.

4. Състояние на образователната система в община Главиница.

4.1. Обхват на децата и учениците, подлежащи на задължително обучение в предучилищното и училищното образование.

Обхващането на децата и учениците в задължителна училищна възраст (до 16 години) се проконтролира в предучилищното и училищно обучение в детските градини и училища, като целта е да не остане необхванато дете и ученик.

Подготвителни групи за задължително обучение на децата в 5 и 6-годишна възраст преди постъпване в първи клас има във всички детски градини.

Общинска администрация Лясковец ежегодно до 30 април изготвя списъци на децата, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование и ги предоставя на детските градини и училищата. Освен това общинска администрация има разработена процедура, съгласно нормативните разпоредби на чл. 347 от ЗПУО, за санкциониране

родителите на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които не осигуряват присъствието им в детска градина и училище. Процедурата е комплексно въздействие за обхващане на деца и ученици в задължителната форма на обучение, с цел превантивна мярка за отпадане от системата на образованието и повишаване качеството на образование.

Закона за предучилищното и училищното образование разпорежда събраните средства от глобите да постъпват като приход по бюджета на съответната община и се разходват само за дейности, свързани с подпомагане на равен достъп до качествено образование, за подпомагане развитието на детските градини и училища. Посещаемостта в училище е проблем най-вече за ученици от социално слаби семейства, чиито майчин език е различен от българския. С промяната в нормативната уредба (чл. 17, ал. 4 и ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за семейните помощи за деца), съгласно която редовно се подават сведения към Дирекция „Социално подпомагане“ за повече от 5 неизвинени отсъствия, се наблюдава положителен ефект - намаляване на неизвинените отсъствия.

Трайна остава тенденцията на миграция на цели семейства към други европейски страни, най-вече поради икономически причини. Заминалите деца и ученици в чужбина отпадат от образователната система на страната, но не може категорично да се твърди, че не посещават училище в страната, където пребивават.

***Анализирайки причините за отпадане от училище, същите могат да бъдат групирани, както следва:**

- Икономически - ниски доходи на семействата, безработни родители;
- Социални - ранни бракове и майчинство, родителска незаинтересованост, липса на контрол от страна на семейството, отрицателно въздействие от страна на средата, лоши битови условия, влияние на различни криминогенни фактори;
- Личностни - образованието не е приоритет за семейството, липса на мотивация за учене, негативно отношение към училището, трудности в общуването с учители и съученици.

***Деца и ученици в риск от социално изключване:**

Най-честите причини за социално изключване на деца и ученици се свеждат до следното:

- В много случаи се наблюдава неправилно степенуване на приоритетите в семейството и/или дефицит на родителски капацитет;
- За някои от родителите образованието и реализацията на детето не се приоритет;
- Отсъствие на родителите от дома и невъзможност заместващите ги лица да оказват контрол;
- Липса на постоянен родителски контрол, лоши хигиенни и битови условия.

4.2. Състояние на образователната структура.

***Състояние на общинската мрежа от детски градини и училища за учебната 2020 - 2021 г.**

През учебната 2020-2021 година образователната система в община Главиница обхваща:

- 1 детска градина (ДГ), с 13 изнесени групи към нея;
- 1 Средно училище (СУ);
- 1 Обединено училище (ОБУ);
- 2 Основни училища (ОУ).

***Предучилищно образование: (ДГ)**

Община	Населено място	Детски градини/изнесени групи	Общ брой деца	Брой деца със СОП
		ДГ"Св. Св. Кирил и Методий"		
Главиница	Главиница	група „Шарено петле“	15	-
Главиница	Главиница	група "Слънчице	26	-
Главиница	Главиница	група „Мечо Пух"	17	-
Главиница	Зафирово	група "Васил Левски"	18	-
Главиница	Зафирово	група "Слънчице	13	-
Главиница	Богданци	група „Роза“	19	-
Главиница	Богданци	група "Калинка"	18	-
Главиница	Дичево	група "Кокиче"	10	-
Главиница	Суходол	група "Щастливо детство“	14	-
Главиница	Черногор	група "Славейче"	12	-
Главиница	Калугерене	група "Мир"	22	-
Главиница	Ножарево	група "Първи юни"	16	-
Главиница	Листец	група "Пролет"	12	2
Главиница	Зебил	група "Кокиче"	18	-
Главиница	Звенимир	група "Пролет"	9	-
Главиница	Ст. Караджа	група "Първи юни"	17	-
		ОБЩО:	256	2

***Основно и средно образование (общински училища):**

Община	Населено място	Училища	Общ брой ученици	Брой ученици със СОП
Главиница	Главиница	СУ"Васил Левски"	409	9
Главиница	Зафирово	ОБУ"Иван Вазов"	141	11
Главиница	Ст. Караджа	ОУ"Отец Паисий"	48	4
Главиница	Сокол	ОУ" Св. Св. Кирил и Методий"	42	4
		ОБЩО:	640	28

В началото на учебната 2020-2021 година в общинските училищата на територията на община Главиница се обучават 640 ученици. Децата, които посещават детската градина с изнесените групи към нея са 256.

Децата със специални образователни потребности в началото на учебната 2020-2021 година в общинските училища са 28, а децата в детските градини - 2.

5. Образователна среда и обезпеченост на среда за личностно развитие.

В детските градини и училищата в Община Главиница е създадена добра организация за обучение и подкрепа за личностно развитие посредством:

- добра материална база и учебна среда;
- осигурени познавателни книжки, учебници и помагала;
- осигурена учебна документация;
- създадени условия за целодневна организация на учебния ден;
- осигурен транспорт за средишните училища;
- столово хранене;
- медицински грижи – осигурени медицински специалисти.

6. Специфика на групата на деца и ученици със специални образователни потребности(СОП).

6.1.Разпределение по училища и детска градина:

община	населено място	училище/детска градина	брой деца/ ученици със СОП
Главиница	Главиница	СУ"Васил Левски"	9
Главиница	Зафирово	ОБУ"Иван Вазов"	11
Главиница	Сокол	ОУ"Св. Св. Кирил и Методий"	4
Главиница	Ст. Караджа	ОУ"Отец Паисий"	4
Главиница	Главиница	ДГ"Св. Св. Кирил и Методий"	2
		ОБЩО:	30

Най-голям е броят на учениците със СОП в ОБУ „Иван Вазов” с. Зафирово и СУ“Васил Левски“ гр. Главиница, а най-малък е броят на децата със СОП в ДГ ”Св. Св. Кирил и Методий” гр. Главиница.

За изминалата учебна 2019-2020 г., в общинската детска градина и училищата, децата и учениците с хронични заболявания и смесено разстройство са били **31**.

В детската градина и училищата обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител съобразно потребностите им. Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с деца и ученици със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини в позната за тях образователна среда.

Ресурсното подпомагане на децата и учениците от Община Главиница се осъществява от специалисти на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) – Силистра. Единствено в СУ „Васил Левски” гр. Главиница и ОБУ „Иван Вазов” с. Зафирово са назначени ресурсни учители, които работят с учениците.

Анализирайки цялостния образователно-възпитателен процес на работата с деца в риск, немалка част от които са децата със СОП, се обособяват някои проблеми при обучението на децата и учениците, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата на личностното им развитие по ефективна, а именно:

- Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- Недостатъчен брой учители, обучени да работят с деца със СОП;

- Недостатъчно финансиране за функционирането на логопедичен кабинет към всяко учебно заведение;
- Необходимост от психолог в ежедневната работа с децата;
- В условията на многобройните групи, в които се интегрират децата със СОП, е затруднена индивидуалната работа, особено в случаите, когато детето е с множество тежки увреждания;
- Целодневният престой на децата с тежки увреждания е предизвикателство за тях и останалите.

6.2. Осигуряването на подкрепяща среда за децата и учениците със СОП:

- В учебните заведения няма изградена подходяща достъпна архитектурна среда /рампи, платформи, подходящи санитарни възли/ с цел социално осигуряване и включване на равен достъп до образование на ученици със специални образователни потребности, необходима подкрепа за тяхното общообразователно обучение;
- Липсват методични и ресурсни кабинети, които трябва да бъдат оборудвани с компютри, нагледни средства, учебни помагала и дидактични материали.

7. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения.

Всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа. Подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. То се осигурява там където е детето – детската градина или училището.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детската градина и училищата работят педагогически съветник и ресурсни учители.

Изпълнявайки своите правомощия и отговорности, общината координира изпълнението на: приема на ученици в общообразователните, профилираните и професионалните паралелки, обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително образование; поддържането и обновяването на материално техническата база; организацията на учебния ден в общинските училища; съдейства за развитие на способностите и интересите на децата.

***Профилирано обучение на учениците:**

Профилирано и професионално обучение се осъществява единствено в СУ „Васил Левски“ гр. Главиница, с прием след завършен VII клас. Средното училище, като най-голямото училище в общината поема отговорността да удовлетворява търсенето на средно образование, различно от общообразователното. Приемът се осъществява според наличната материална база, квалификацията на кадрите и търсенето на учениците.

В Община Главиница не функционира Център за подкрепа за личностно развитие или специализирани обслужващи звена по Закона за предучилищното и училищно образование.

8. Обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения.

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детската градина, училищата, включва:

1. екип, в който са включени учители и други специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят добре български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

7. логопедична работа;
8. занимания по интереси;
9. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
10. библиотечно-информационно обслужване;
11. грижа за здравето;
12. кариерно ориентиране на учениците;
13. поощряване с морални и материални награди.

Общата подкрепа за личностно развитие се базира на анализ на информацията и наблюдение по отношение на обучението и развитието на всяко дете и ученик:

- знания, умения, отношения;
- силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето;
- наличие на възможни рискови фактори;
- данни от диагностиката за училищна готовност;
- входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други.

Това дава възможност да се обхване всяко дете и ученик и да бъдат подкрепени в ученето, участието и разгръщането на личния потенциал.

9. Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват съдействието на външни специалисти са:

- грижа за здравето – осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО);

- кариерно ориентиране на учениците – дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (чл. 180 от ЗПУО);

- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174, чл. 5 от ЗПУО);

- поощряване с морални и материални награди – децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Поощряването е от Началника на РУО – Силистра, от Община Главиница, от директора на съответната образователна институция и др.

***Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти (чл. 178, ал. 1 ЗПУО):**

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти (чл. 179 от ЗПУО) включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Учителите, работещи в общинските детски градини, училища и обслужващи звена познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Обсъждат дейностите, обменят информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа. Провеждат регулярни срещи, когато са за целите

на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти в детската градина, съответно между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.

***Допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон (чл. 178, ал. 2 ЗПУО):**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на Община Главиница провеждат допълнително обучение по учебни предмети.

- Библиотечно-информационно обслужване:

Библиотечно-информационното обслужване (чл. 182 ЗПУО) се осигурява чрез читалищни библиотеки и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

- Грижа за здравето:

Здравето на децата и учениците се наблюдава от медицински специалисти, работещи в здравните кабинети в детската градина и училищата. Разкрити са здравни кабинети, от които не всички са ремонтирани, но разполагат с необходимото медицинско оборудване и медикаменти в спешния шкаф.

Във детската градини и училищата се предлага храна, която отговаря на нормативните изисквания за здравословно хранене.

- Осигуряване на общежитие (чл. 178, ал. 4 ЗПУО):

В Община Главиница общата подкрепа за личностно развитие не включва осигуряване на общежитие.

- Поощряване с морални и материални награди:

На децата и учениците се осигуряват морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Награди могат да се учредяват от Началника на РУО - Силистра, Кмета на общината и директора на съответната образователна институция (чл. 184 ЗПУО).

Този вид подкрепа и до сега се осигурява от училищните ръководства и от Община Главиница. Общината стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити наши деца чрез проведени конкурси, спортни състезания, индивидуални награждавания за деца с високи постижения на областни и национални конкурси и състезания.

10. Осигуряване на подкрепа за личностно развитие в Община Главиница извън образователните институции.

• В с. Малък Преславец, Община Главиница е разкрита социална услуга - **Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)**, която услуга предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Възрастовият критерий е съобразен с продължаване на образованието в начална училищна степен. Целта е детето да не се отдалечава от семейството и близките си, да поддържат редовни контакти, да не се отделят братя и сестри и се настаняват в отдалечени райони. В ЦНСТ с. М. Преславец се приемат и деца с лека степен на умствена изостаналост, които могат да се интегрират в масово училище.

• Към общината има създадена местна комисия за закрила на детето с консултативна и координираща функция. В комисията участват: представител на общинската

администрация, министерство на вътрешните работи, регионален инспекторат по здравеопазване и дирекция „социално подпомагане”. Тази комисия работи успешно по организиране и провеждане на срещи с директори на училища, педагогически съветници, класни ръководители, които оказват помощ на децата и родителите.

Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” гр. Тутракан работи активно с деца, които са лишени от постоянен родителски контрол, с лоши хигиенни и битови условия, чиито родители отсъстват от дома, и настойниците не оказват контрол.

- Създадена е местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/. Комисията се състои от председател, секретар и 2 /двама/ обществени възпитатели, които работят в тясно сътрудничество с ръководствата и педагогическия състав на училищата с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Комисията работи с всички ученици с проблемно поведение.

В тези общински институции работят специалисти, които са полезни за предлагането на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.

11. Предизвикателства за стратегически период 2021 – 2022 г.

Законът за предучилищното и училищното образование поставя изискване за разработване на Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на общински анализ на необходимостта от подкрепа. В процеса на разработването ѝ се включват и описват предизвикателствата, стратегическите цели и дейности, които са в синхрон с философията и концепцията на приобщаващото образование. За успешно прилагане в практиката на организацията, принципите и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование се поставят редица предизвикателства. Дава се възможност за възникване на нови институции, разширяване на компетентностите на педагогическия персонал за целите на приобщаващото образование, промяната във финансирането на общата и допълнителна подкрепа, разширяване и засилване на партньорството и взаимодействието на всички участници и институции. Изисква се просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост. За осъществяване на процеса е необходимо фокусиране върху всички участници в процеса на образование – деца, родители, педагогически специалисти.

12. Изводи произтичащи от анализа.

На територията на Община Главиница не съществува Център за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците. При установяване на потребност от допълнителна подкрепа, грижата за децата и учениците се възлага на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – Силистра. През новия стратегически период не се очертава разкриване на общински ЦПЛР. Община Главиница ще продължава да ползва услугите на РЦПППО - Силистра.

Подкрепата извежда на преден план динамичния аспект на обучителните отношения между детето и учителя и отношенията между децата, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване.

Подкрепата представлява онази опора, която помага на човек да се придвижва напред. За да успее, детето трябва да е поддържано и насърчавано да опитва и изследва, да проверява, да не се страхува да греши, а да се учи от грешките си. Учителите са в позиция на значими възрастни, които трябва да преведат децата към по-голямата общност, те стават партньори в откриването на интересите на децата. Ползата за личностното развитие ще дойде от онези учители, които имат способността да предадат на децата вълнението си за знанието в света,

за човешките изобретения и културата, по начин, по който ще го свържат с вълнението си за съдбата на самото дете и за изборите, които то ще направи.

Грижата и вниманието за нашите деца е най-важната мисия в живота ни! Перифразирайки думите на канадския писател и психолог Джон Кехоу, ще заключим, че детският мозък прилича на градина, за която възрастният може да се грижи, а може и да я занемари. Той е градинарят и може да развие градината или да я остави да запустее. Един ден обаче на него ще му се наложи да яде плодовете или на труда си, или на собственото си бездействие.